

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย ฉบับใหม่

ธปท. เผยแพร่ Payment Directional Paper “ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการชำระเงินไทย และเตรียมความพร้อมสำหรับนวัตกรรมชำระเงินในอนาคต

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้เผยแพร่ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย ฉบับปี 2565 ซึ่งมีความคืบหน้าสำคัญ ได้แก่ การขยายการเชื่อมโยงระบบพร้อมเพย์กับระบบชำระเงินต่างประเทศ โดยเฉพาะบริการ QR code payment ที่เชื่อมมากกว่า 10 ประเทศ โครงการ PromptBiz ที่ช่วยให้ธุรกิจส่งข้อมูลทางการค้าและการชำระเงินในรูปแบบดิจิทัล การผลักดันการใช้มาตรฐานสากล (ISO20022) เพื่อต่อยอดบริการ ขณะเดียวกัน ธปท. ยังดูแลผู้ใช้บริการทางการเงินโดยยกระดับความปลอดภัยของระบบการชำระเงินให้ดีขึ้น ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมโดยได้ทดสอบสกุลเงินดิจิทัล (Central Bank Digital Currency: CBDC)

ในครั้งนี้ ธปท. ได้เผยแพร่ “ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย ฉบับใหม่ (ปี 2568)” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในระยะ 3-5 ปีข้างหน้า ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการชำระเงินให้สอดคล้องกับพัฒนาการข้างต้นและบริบทไทยมากขึ้น โดยเฉพาะโจทย์และความท้าทายเชิงนโยบาย ได้แก่ 1) โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีสัดส่วนของเศรษฐกิจนอกระบบสูง หลายกิจกรรมยังอาศัยเงินสดเป็นหลัก ทำให้ไม่ถูกบันทึกเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ 2) การปรับตัวกับเทคโนโลยีใหม่ อย่าง Distributed Ledger Technology (DLT) tokenization และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งอาจสร้างความเสี่ยงรูปแบบใหม่ขึ้นมา 3) ภัยทุจริตและธุรกรรมผิดกฎหมาย จากการที่ระบบการชำระเงินอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิด รวมถึงความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

กรอบการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินไทย ฉบับใหม่ มีดังนี้

1. การต่อยอดจากระบบการชำระเงินปัจจุบัน โดยยกระดับระบบพร้อมเพย์ให้มั่นคงและบริการใหม่ที่ตอบโจทย์ผู้ใช้งานทุกกลุ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาบริการชำระเงินที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการซื้อสินค้าออนไลน์และบริการที่ทดแทนเช็ค การส่งเสริมการใช้ข้อมูลการชำระเงิน (digital footprint) เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs การเพิ่มความยืดหยุ่นของหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินสดให้สอดคล้องกับบทบาทที่ลดลง
2. การยกระดับระบบบาทเน็ต (BAHTNET) โดยวางรากฐานของระบบบาทเน็ตให้สามารถปรับตัว ยืดหยุ่น และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความเสี่ยงในโลกอนาคต รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนวัตกรรมด้านการชำระเงิน

3. การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนวัตกรรมการชำระเงินในอนาคต ผ่านการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี DLT และ tokenization ควบคู่กับการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ใช้งานและระบบการเงิน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเอกภาพของเงิน การป้องกันการถูกใช้เป็นเครื่องมือฟอกเงินหรือฉ้อโกง และการคุ้มครองผู้ใช้งาน โดยมีแนวทางกำกับดูแลเพื่อรองรับการพัฒนาบริการด้วย tokenized money ภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรองรับการชำระเงินรูปแบบใหม่และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

รพท. มุ่งพัฒนาระบบการชำระเงินไทยให้มีความน่าเชื่อถือและมีเสถียรภาพ (trustworthiness) มีประสิทธิภาพ (efficiency) มากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการส่งเสริมการเข้าถึงทั้งบริการชำระเงินและบริการทางการเงินได้อย่างครอบคลุม (inclusion) เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก มีทางเลือกที่หลากหลาย และได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ภาครัฐกิจและ SMEs สามารถดำเนินธุรกิจได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลของตนเองเพื่อเข้าถึงบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ในมิติต่าง ๆ ตลอดจนเศรษฐกิจไทยจะเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยมีระบบชำระเงินเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ของภาคการเงินไทย

ผู้สนใจ สามารถดูรายละเอียด Payment Directional Paper เพิ่มเติมได้ที่ BOT Website: <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-roles/payment-systems/payment-systems-policy/payment-directional-paper-2568-th.pdf> หรือ QR Code แนบท้ายนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

30 กันยายน 2568